

Přehled obsahu

Úvod k prvnímu vydání	V
Ke druhému vydání	VI
Obsah	XIII
Přehled základní literatury	XXIII
Přehled použité literatury	XXV

Obecná část

Hlava první: Základní otázky finančního práva	1
Kapitola I. Finance a finanční činnost	1
Kapitola II. Předmět a systém finančního práva	7
Kapitola III. Prameny finančního práva	13
Kapitola IV. Finančněprávní vztahy	18
Kapitola V. Státní dozor na úseku finanční činnosti	32
Kapitola VI. Základní finančněprávní instituty	46
Hlava druhá: Právní úprava rozpočtu	65
Kapitola VII. Obecná problematika rozpočtového práva	65
Kapitola VIII. Rozpočtový proces	89
Hlava třetí: Právní úprava rozpočtových příjmů	101
Kapitola IX. Obecná problematika daňového práva	101
Kapitola X. Nepřímé daně	115
Kapitola XI. Přímé daně	133
Kapitola XII. Poplatky	188
Kapitola XIII. Daňové řízení	200
Kapitola XIV. Smlouvy o zamezení dvojího zdanění	216
Kapitola XV. Clo	228
Kapitola XVI. Ostatní rozpočtové příjmy	244
Hlava čtvrtá: Právní úprava úvěru, měny a devizového hospodářství	253
Kapitola XVII. Úvěr	253
Kapitola XVIII. Měna a peněžní oběh	263
Kapitola XIX. Devizová regulace	285
Kapitola XX. Zahraniční platební operace	304
Hlava pátá: Právní úprava finančního trhu	325
Kapitola XXI. Finanční trh a jeho instrumenty	325

Kapitola XXII. Subjekty finančního trhu	345
Kapitola XXIII. Globalizace finančních trhů	382
Věcný rejstřík	403

Kapitola XIX. Devizová regulace	285
§ 1 Charakteristika devizových předpisů	285
§ 2 Devizová příslušnost osob, devizové hodnoty	285
§ 3 Devizové kurzy	288
§ 4 Principy devizového hospodářství, měnová konvertibilita	290
§ 5 Základní povinnosti tuzemců a cizozemců	291
§ 6 Devizové a cizozemské účty	296
§ 7 Dohody o ochraně investic a transferu kapitálu	297
Kapitola XX. Zahraniční platební operace	304
§ 1 Charakteristika platebního styku se zahraničím	304
§ 2 Základní formy mezinárodního platebního styku	307
1. Placení v hotovosti	307
2. Hladké platby	308
3. Peněžní poukázky	309
4. Dokumentární inkasa	310
5. Dokumentární akreditivy	313
6. Směnky	315
7. Šeky	317
8. Platební karty	319

Hlava pátá. Právní úprava finančního trhu

Kapitola XXI. Finanční trh a jeho instrumenty	325
§ 1 Charakteristika finančního trhu	325
§ 2 Cenné papíry	326
§ 3 Veřejné trhy cenných papírů	329
1. Burza cenných papírů	330
2. RM-System	337
3. Finanční deriváty	339
a) Futures	340
b) Opce	340
c) Swapy	341
d) Další typy finančních derivátů	343
Kapitola XXII. Subjekty finančního trhu	345
§ 1 Kategorizace subjektů finančního trhu	345
§ 2 Institucionální investoři	346
1. Investiční společnosti	346
2. Investiční fondy	350
3. Penzijní fondy	350
4. Pojišťovny	352
§ 3 Poskytovatelé služeb na kapitálovém trhu	353
1. Obchodníci s cennými papíry	353
2. Středisko cenných papírů	356
3. Tiskárny cenných papírů	357

4. Depozitáři	357
5. Ostatní	359
§ 4 Banky	360
1. Bankovní činnosti a druhy bank	360
2. Bankovní licence	364
3. Pravidla a omezení pro organizaci a činnost bank	366
a) Správa a řízení bank	367
b) Kapitálová přiměřenost	369
c) Úvěrová angažovanost	371
d) Pravidla likvidity	372
e) Povinné sdělování informací	373
f) Pravidla bezpečného provozu	374
4. Pojištění vkladů	378
5. Bankovní tajemství	379
Kapitola XXIII. Globalizace finančních trhů	382
§ 1 Role právních instrumentů při internacionalizaci finančních trhů	382
§ 2 Primární nabídky cenných papírů	383
1. Emise dluhopisů	385
2. Emise směnek	387
3. Emise akcií	387
§ 3 Odvozené cenné papíry	389
§ 4 Zdanění zahraničních účastníků finančního trhu	392
§ 5 Měnové aspekty globalizace finančních trhů	396
1. Euroměny a eurothry	396
2. Evropská měnová unie	398
Věcný rejstřík	403

Obsah

Úvod k prvnímu vydání	V
Ke druhému vydání	VI
O autorech	VIII
Přehled obsahu	XI
Přehled základní literatury	XXIII
Přehled použité literatury	XXV

Obecná část

Hlava první. Základní otázky finančního práva

Kapitola I. Finance a finanční činnost státu	1
§ 1 Finance a finanční vztahy	1
§ 2 Finanční činnost	4
Kapitola II. Předmět a systém finančního práva	7
§ 1 Pojem finančního práva a jeho systém	7
§ 2 Postavení finančního práva v systému práva	9
§ 3 Věda o finančním právu	11
Kapitola III. Prameny finančního práva	13
§ 1 Ústavní základy finančního práva	13
§ 2 Ostatní prameny finančního práva	14
§ 3 Realizace finančněprávních norem	16
Kapitola IV. Finančněprávní vztahy	18
§ 1 Charakteristika finančněprávních vztahů	18
§ 2 Subjekty finančněprávních vztahů	20
1. Historický exkurs	20
2. Orgány finanční správy	22
a) Ministerstvo financí	22
– úsek státních příjmů	23
– úsek finančního trhu	24
– ostatní úseky	24
b) Územní finanční orgány	25
– finanční úřady a finanční ředitelství	25
– místní finanční orgány	26
3. Celní orgány	27
4. Česká národní banka	27

5. Komise pro cenné papíry	29
6. Orgány se zvláštním postavením	30
– Nejvyšší kontrolní úřad	30
Kapitola V. Státní dozor na úseku finanční činnosti	32
§ 1 Charakteristika státního dozoru	32
§ 2 Státní dozor v oblasti bankovníctví a peněžního trhu	33
1. Banky	33
2. Subjekty peněžního trhu	35
3. Stavební spořitelny	36
4. Družstevní záložny	36
§ 3 Státní dozor v oblasti kapitálového trhu a penzijního připojištění	37
1. Subjekty kapitálového trhu	37
2. Penzijní fondy	39
§ 4 Státní dozor v oblasti pojišťovnictví	41
1. Pojišťovací a zajišťovací činnost	41
2. Státní dozor nad pojišťovnictvím	43
Kapitola VI. Základní finančněprávní instituty	46
§ 1 Finance jako právní institut	46
§ 2 Rozpočet	47
§ 3 Daně, poplatky, clo	51
§ 4 Úvěr	56
§ 5 Měna a devizy	57
1. Měna a měnové soustavy	57
2. Devizy a devizové hospodářství	60
§ 6 Finanční trh	62

Zvláštní část

Hlava druhá. Právní úprava rozpočtu

Kapitola VII. Obecná problematika rozpočtového práva	65
§ 1 Rozpočtová soustava	65
1. Obecná charakteristika	65
2. Platná právní úprava rozpočtové soustavy	66
§ 2 Obsah rozpočtu	66
1. Obecná charakteristika	66
2. Výdaje státního rozpočtu České republiky	67
3. Instituce vládní podpory podnikatelských aktivit s účastí prostředků státního rozpočtu	69
a) Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a. s.	70
b) Exportní garanční a pojišťovací společnost, a. s. (EGAP)	70
c) Česká exportní banka, a. s. (ČEB)	70
d) Českomoravská záruční a rozvojová banka, a. s. (ČMZRB)	71
e) Konsolidační banka Praha, s. p. ú. (KoB)	71

4. Příjmy státního rozpočtu České republiky	72
5. Místní rozpočty	73
a) Rozpočty okresních úřadů	73
b) Rozpočty obcí	74
§ 3 Rozpočtové a příspěvkové organizace	76
1. Obecná charakteristika	76
2. Rozpočtové organizace	77
3. Příspěvkové organizace	77
§ 4 Fondovní hospodaření	78
1. Obecná charakteristika	78
2. Státní fondy	79
a) Státní fond tržní regulace v zemědělství	80
b) Státní fond pro zúrodnění půdy	80
c) Státní fond životního prostředí	81
d) Státní fond kultury	81
e) Státní fond pro podporu a rozvoj české kinematografie	81
3. Fondy zřízené jako samostatné subjekty v souvislosti s privatizací	82
a) Fond národního majetku	82
b) Pozemkový fond	83
c) Fond dětí a mládeže	83
4. Fondy na úrovni územních celků	83
5. Fondy netržní	83
a) Fond sociálního zabezpečení	83
b) Fond zdravotního pojištění	85
6. Zajišťovací fondy	86
a) Fond pojištění vkladů	86
b) Zajišťovací fond družstevních záložen	87
c) Zajišťovací fond zdravotních pojišťoven	88
Kapitola VIII. Rozpočtový proces	89
§ 1 Rozpočtové zásady	89
§ 2 Sestavování a schvalování státního rozpočtu	91
1. Státní rozpočet	91
2. Rozpočty územních celků	93
§ 3 Rozpočtová skladba	93
§ 4 Rozpočtové hospodaření	95
1. Hospodaření podle státního rozpočtu republiky	95
2. Kontrola rozpočtového hospodaření	97
a) Kontrola státního rozpočtu v průběhu rozpočtového roku	97
b) Státní závěrečný účet	98
c) Kontrola na úrovni územních rozpočtů	99
Hlava třetí. Právní úprava rozpočtových příjmů	
Kapitola IX. Obecná problematika daňového práva	101
§ 1 Druhy daní a poplatků	101
§ 2 Základní prvky právní konstrukce daní a poplatků	104

§ 3 Daňová a poplatková soustava	107
1. Současná soustava daní a poplatků	107
2. Daňová soustava v kontextu se směrnicemi Evropské unie	109
a) Nepřímé daně	111
– daň z přidané hodnoty	111
– spotřební daně	112
b) Přímé daně	112
– daně z příjmů	112
Kapitola X. Nepřímé daně	115
§ 1 Daň z přidané hodnoty	115
1. Význam, funkce a právní prameny	115
2. Konstrukce daně podle platné právní úpravy	116
a) Subjekty daně	116
b) Předmět daně	117
c) Základ daně	120
d) Sazba daně	121
e) Osvobození od daně	122
f) Výpočet daně	122
g) Odpočet daně	123
h) Dovoz zboží	123
i) Vývoz zboží	124
3. Správa daně	124
§ 2 Spotřební daně	125
1. Význam, funkce a právní prameny	125
2. Konstrukce daně podle platné právní úpravy	126
a) Daň z uhlovodíkových paliv a maziv	128
b) Daň z lihu a lihovin	128
c) Daň z piva	129
d) Daň z vína	130
e) Daň z tabákových výrobků	130
3. Správa spotřebních daní	131
Kapitola XI. Přímé daně	133
A. Přímé daně důchodového typu	133
§ 1 Daň z příjmů fyzických osob	133
1. Význam, funkce a právní prameny daní z příjmů	133
2. Konstrukce daně z příjmů fyzických osob podle platné právní úpravy	134
a) Subjekt daně	134
b) Předmět daně	134
c) Osvobození od daně	136
d) Základ daně	138
e) Sazba daně	141
3. Vybírání a placení daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků	142
a) Zálohy na daň z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků	142
b) Roční zúčtování záloh	143
4. Správa daně z příjmů fyzických osob	144

	a) Správce daně	144
	b) Daňové příznání a samostatné daňové příznání	144
§ 2	Daň z příjmů právnických osob	145
	1. Konstrukce daně z příjmů právnických osob podle platné právní úpravy	145
	a) Subjekt daně	145
	b) Předmět daně	145
	c) Osvobození od daně	146
	d) Základ daně	147
	e) Samostatný základ daně	149
	f) Sazba daně	149
	g) Slevy na dani	149
	2. Správa daně z příjmů právnických osob	150
	a) Správce daně	150
	b) Daňové příznání	150
§ 3	Společná ustanovení daní z příjmů	150
	1. Výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů	150
	2. Daňové odpisy	152
	3. Odčitatelné položky	158
	4. Zvláštní sazby daně	159
	5. Splatnost daně a záloh na daň	160
B.	Přímé daně majetkového typu	162
§ 4	Daň z nemovitostí	162
	1. Význam, funkce a právní prameny	162
	2. Konstrukce daně z pozemků podle platné právní úpravy	163
	a) Subjekt daně	163
	b) Předmět daně	164
	c) Osvobození od daně	164
	d) Základ a sazba daně	165
	3. Konstrukce daně ze staveb podle platné právní úpravy	166
	a) Subjekt daně	166
	b) Předmět daně	166
	c) Osvobození od daně	166
	d) Základ daně	168
	e) Sazba daně	168
	4. Správa daně	170
§ 5	Daň z převodu nemovitostí, daň dědická a daň darovací	170
	1. Význam, funkce a právní prameny	170
	2. Konstrukce daně z převodu nemovitostí podle platné právní úpravy	172
	a) Subjekt daně	172
	b) Předmět daně	172
	c) Osvobození od daně	173
	d) Základ daně	174
	e) Sazba daně	174
	3. Konstrukce daně dědické podle platné právní úpravy	175
	a) Subjekt daně	175
	b) Předmět daně	175
	c) Osvobození od daně	176
	d) Základ daně	177

e) Sazba daně	177
4. Konstrukce daně darovací podle platné právní úpravy	178
a) Subjekt daně	178
b) Předmět daně	178
c) Osвобоzení od daně	179
d) Základ daně	180
e) Sazba daně	180
5. Prominutí daně	181
6. Správa daní	181
§ 6 Daň silniční	182
1. Význam, funkce a právní prameny	182
2. Konstrukce daně podle platné právní úpravy	183
a) Subjekt daně	183
b) Předmět daně	183
c) Osвобоzení od daně	184
d) Základ daně	185
e) Sazba daně	185
f) Sleva na dani	186
3. Správa daně	186
Kapitola XII. Poplatky	188
§ 1 Obecně k právní úpravě poplatků	188
§ 2 Soudní poplatky	188
1. Význam, funkce a právní prameny	188
2. Konstrukce poplatku podle platné právní úpravy	189
a) Subjekt	189
b) Objekt (předmět)	189
c) Osвобоzení od poplatku	189
d) Základ poplatku a jeho sazba	190
e) Splatnost poplatku	190
3. Správa poplatku	191
§ 3 Správní poplatky	191
1. Význam, funkce a právní prameny	191
2. Konstrukce poplatku podle platné právní úpravy	192
a) Subjekt	192
b) Objekt (předmět)	192
c) Osвобоzení	192
d) Základ a sazba poplatku	192
e) Puncovní poplatky	193
3. Správa poplatku	193
§ 4 Místní poplatky	194
1. Význam, funkce a právní prameny	194
2. Konstrukce poplatků podle platné právní úpravy	195
a) Poplatek ze psů	195
b) Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt	196
c) Poplatek z ubytovací kapacity	196
d) Poplatek za užívání veřejného prostranství	197

e) Poplatek za povolení vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst	197
f) Poplatek ze vstupného	198
g) Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj	199
3. Správa poplatků	199
Kapitola XIII. Daňové řízení	200
§ 1 Charakteristika daňového řízení	200
§ 2 Zásady daňového řízení	202
§ 3 Stadia daňového řízení	204
1. Řízení přípravné	205
2. Řízení vyměřovací	206
3. Řízení o opravných prostředcích	209
4. Řízení inkasní	213
5. Řízení vymáhací	214
Kapitola XIV. Smlouvy o zamezení dvojího zdanění	216
§ 1 Charakteristika smluv	216
§ 2 Základní principy smluv	218
1. Definice	219
2. Daňový domicil	219
3. Zdanění obchodních a průmyslových zisků podniků	220
4. Zabránění daňovému úniku	220
5. Zdanění zisků z letecké a námořní dopravy	220
6. Zdanění dividend a jiných podílů na čistém zisku kapitálových společností ..	220
7. Zdanění úroků	221
8. Zdanění licenčních poplatků	221
9. Zvláštní ustanovení ke zdanění dividend, úroků a licenčních poplatků	221
10. Zdanění příjmů z výkonu svobodného povolání	221
11. Příjmy ze zaměstnání (ze závislé činnosti)	221
12. Zdanění tantiém	222
13. Zdanění příjmů umělců a sportovců	222
14. Zdanění jiných příjmů	222
15. Vyloučení dvojího zdanění ve státě příjemce	222
16. Všeobecná ustanovení	222
§ 3 Přehled smluv o zamezení dvojího zdanění v oboru daní z příjmů a majetku závazných pro Českou republiku	223
§ 4 Přehled maximálních sazeb daní vybíraných podle smluv o zamezení dvojího zdanění ve státě zdroje z dividend, úroků a průmyslových a kulturních licenčních poplatků	226
Kapitola XV. Clo	228
§ 1 Historie, podstata, funkce a druhy cla	228
§ 2 Právní úprava cla	232
§ 3 Prvky konstrukce celněprávního vztahu	233
1. Subjekt	233
2. Předmět	234
3. Základ	237

4. Sazba	239
5. Splatnost	241
6. Osvobození	241
Kapitola XVI. Ostatní rozpočtové příjmy	244
§ 1 Obecná charakteristika	244
§ 2 Platby spojené s ochranou životního prostředí	244
1. Poplatky za znečišťování životního prostředí	244
2. Poplatky za vypouštění odpadních vod do vod povrchových	245
3. Poplatky za ukládání odpadů	246
4. Odvod za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu a za odnětí půdy z pozemků určených k plnění funkce lesa	246
5. Úhrady spojené s těžbou surovin	247
§ 3 Loterie, sbírky	248
1. Loterie	248
2. Veřejné sbírky	248
§ 4 Bezúplatné nabytí majetku státem či obcí	249
§ 5 Sankční platby	249
1. Pokuty	249
2. Jiné sankce	250
§ 6 Platební známky a nálepky	250
1. Kolky a jiné platební známky	250
2. Poplatky za užívání dálnic a silnic dálničního typu	251

Hlava čtvrtá. Právní úprava úvěru, měny a devizového hospodářství

Kapitola XVII. Úvěr v českém právu	253
§ 1 Pojem úvěru, jeho funkce a právní úprava	253
§ 2 Státní podpory jako formy úvěrů	255
1. Státní podpora bytové výstavby	255
a) Státní bezúročná půjčka na bytovou výstavbu	256
b) Státní návratný finanční příspěvek	256
2. Státní podpora podnikání	257
a) Podpory drobným podnikatelům	258
b) Podpora zemědělským podnikům	259
c) Podpora exportu	260
– pojištění vývozních úvěrových rizik	261
– financování vývozních úvěrů	261
Kapitola XVIII. Měna a peněžní oběh	263
§ 1 Pojem měny a peněz	263
§ 2 Soustava českých platidel	267
§ 3 Hotovostní peněžní oběh	270
§ 4 Bezhotovostní platební styk	276
§ 5 Určení měny při platebních operacích	281
§ 6 Měnová regulace České národní banky	283